

AMERICAN
PSYCHOLOGICAL
ASSOCIATION

DVAJSET NAJPOMEMBNEJŠIH PSIHOLOŠKIH NAČEL ZA POUČEVANJE IN UČENJE OD VRTCA DO SREDNJE ŠOLE

Zveza za psihologijo v šolah in izobraževanju

DVAJSET NAJPOMEMBNEJŠIH PSIHOLOŠKIH NAČEL ZA POUČEVANJE IN UČENJE OD VRTCA DO SREDNJE ŠOLE

Zveza za psihologijo v šolah in izobraževanju

Naslov izvirnika **Top 20 principles from psychology for preK–12 teaching and learning**
American Psychological Association, Coalition for Psychology in
Schools and Education, 2015

Sodelujoči avtorji dr. Joan Lucariello (predsednik), dr. Sandra Graham, dr. Bonnie Nastasi,
dr. Carol Dwyer, dr. Russ Skiba, dr. Jonathan Plucker, dr. Mary Pitoniak,
dr. Mary Brabeck, dr. Darlene DeMarie, dr. Steven Pritzker

Predstavnici za APA-stike dr. Rena Subotnik, Geesoo Maie Lee

Urednica slovenske izdaje dr. Mojca Juriševič

Prevod dr. Mojca Juriševič, Nina Bishop, dr. Vojko Kavčič

Lektoriranje dr. Tomaž Petek

Izdala in založila Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, Center za raziskovanje in
spodbujanje nadarjenosti (CRSN)

Za založnika dr. Janez Vogrinc, dekan

Priprava Igor Cerar

Tisk Formatisk, d. o. o., Ljubljana

Naklada 500 izvodov

© Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, CRSN, 2016

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

CIP – Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.953.5

37.015.3

DVAJSET najpomembnejših psiholoških načel za poučevanje in učenje od vrtca do srednje šole / [pripravila] Zveza za psihologijo v šolah in izobraževanju ; [sodelujoči avtorji] Joan Lucariello ... [et al.] ; prevod Mojca Juriševič, Nina Bishop, Vojko Kavčič]. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta, Center za raziskovanje in spodbujanje nadarjenosti (CRSN), 2016

Prevod dela: Top 20 principles from psychology for preK-12 teaching and learning

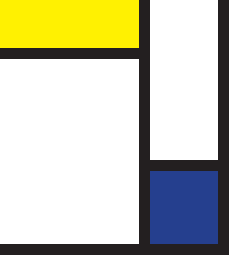
ISBN 978-961-253-195-9

1. Lucariello, Joan M. 2. Coalition for Psychology in Schools and Education

286846976

Copyright © 2015 by the American Psychological Association. This material may be reproduced or distributed without permission provided that acknowledgment is given to the American Psychological Association. This material may not be reprinted, translated, or distributed electronically without prior permission in writing from the publisher. For permission, contact APA, Rights and Permissions, 750 First Street, NE, Washington, DC 20002-4242.

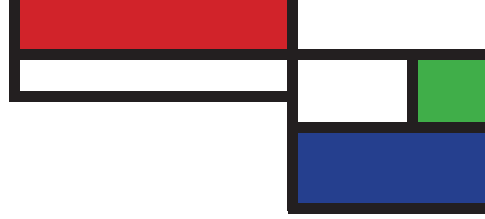
To gradivo je lahko reproducirano in posredovano brez dovoljenja, vendar mora biti poudarjeno, da je nastalo pod okriljem American Psychological Association. Tega gradiva ni dovoljeno natisniti, prevesti ali elektronsko posredovati brez predhodnega pisnega dovoljenja založnika. Za dovoljenje se obrnite na: APA, Rights and Permissions, 750 First Street, NE, Washington, DC 20002-4242.

VSEBINE

Dvajset najpomembnejših psiholoških načel za poučevanje in učenje od vrtca do srednje šole	5
Uvod	7
Metodologija	8
Dvajset načel	10
Kako učenci mislijo in se učijo? Načela 1–8	10
Kaj učence motivira? Načela 9–12	21
Zakaj so socialni kontekst, medosebni odnosi in dobro čustveno počutje pomembni za učenčev učenje? Načela 13–15	27
Kako najbolje voditi razred? Načeli 16–17	31
Kako oceniti učenčev napredek? Načela 18–20	34

Zahvala zdajšnjim in prejšnjim članom *Coalition for Psychology in Schools and Education* ter recenzentom te publikacije:

dr. Larry Alferink
dr. Eric Anderman
dr. Joshua Aronson
dr. Cynthia Belar
dr. Hardin Coleman
dr. Jane Conoley
dr. Tim Curby
dr. Robyn Hess
dr. Randy Kamphaus
dr. James Mahalik

dr. Rob McEntarffer
dr. John Murray
dr. Sam Ortiz
dr. Isaac Prilleltensky
dr. Yadira Sanchez
dr. Peter Sheras
dr. Gary Stoner
dr. Adam Winsler
dr. Jason Young

Tiskana različica dostopna pri:

Center for Psychology in Schools and Education
Education Directorate
American Psychological Association
750 First Street, NE
Washington, DC 20002-4242
202-336-5923
E-naslov: rsubotnik@apa.org

Ta publikacija je v elektronski obliki dostopna na: <http://www.apa.org/ed/schools/cpse/top-twenty-principles.pdf>.

Predlagani bibliografski sklic:

American Psychological Association, Coalition for Psychology in Schools and Education. (2015). *Top 20 principles from psychology for preK-12 teaching and learning*. Retrieved from <http://www.apa.org/ed/schools/cpse/top-twenty-principles.pdf>

Copyright ©2015 by the American Psychological Association.

To gradivo je lahko reproducirano in posredovano brez dovoljenja, vendar mora biti poudarjeno, da je nastalo pod okriljem American Psychological Association. Tega gradiva ni dovoljeno natisniti, prevesti ali elektronsko posredovati brez predhodnega pisnega dovoljenja založnika. Za dovoljenje se obrnite na: APA, Rights and Permissions, 750 First Street, NE, Washington, DC 20002-4242.

APA-poročila povzemajo sodobna psihološka spoznanja na določenem področju in predlagajo smernice za delo v prihodnje. Ne predstavljajo APA-politike in niso zavezujoča do dejavnosti, ki jih predstavljajo. To posebno poročilo je izdelala Coalition for Psychology in Schools and Education, skupina psihologov, ki predstavljajo različne odseke APA- ali pridružene skupine in ki jih APA sponzorira.

DVAJSET NAJPOMEMBNEJŠIH PSIHOLOŠKIH NAČEL ZA POUČEVANJE IN UČENJE OD VRTCA DO SREDNJE ŠOLE

- 1. NAČELO:** Prepričanja ali zaznave učencev o inteligentnosti in sposobnostih vplivajo na njihove spoznavne procese in učenje.
- 2. NAČELO:** Predznanje učencev vpliva na njihovo učenje.
- 3. NAČELO:** Učencev spoznavni razvoj in učenje nista omejena s splošnimi fazami razvoja.
- 4. NAČELO:** Osnova za učenje je kontekst, zato prenos učenja v nove kontekste ni spontan, ampak ga je treba spodbuditi.
- 5. NAČELO:** Pridobivanje dolgoročnega znanja in spretnosti je v veliki meri odvisno od prakse.
- 6. NAČELO:** Jasna, pojasnjevalna in pravočasna povratna informacija učencem je pomembna za učenje.
- 7. NAČELO:** Samouravnavanje učencev pomaga pri učenju. Spretnosti samouravnavanja se je mogoče naučiti.
- 8. NAČELO:** Učenčevo ustvarjalnost je mogoče spodbujati.
- 9. NAČELO:** Učenci bolj uživajo pri učenju in so uspešnejši, kadar so bolj motivirani notranje kot zunanje.
- 10. NAČELO:** Učenci dlje vztrajajo pri zahtevnejših nalogah in globinsko procesirajo informacije, takrat ko jih vodijo cilji obvladovanja namesto cilji dosežkov.
- 11. NAČELO:** Pričakovanja učiteljev do učencev vplivajo na priložnosti, ki jih učenci posvečajo učenju, motivacijo učencev in na njihove učne dosežke.
- 12. NAČELO:** Kratkoročni cilji, ki so specifični in zmerno zahtevni, krepijo motivacijo bolj kot dolgoročni cilji, ki so splošni in prezahtevni.
- 13. NAČELO:** Učenje poteka znotraj različnih socialnih kontekstov.
- 14. NAČELO:** Medosebni odnosi in sporazumevanje so ključni za proces poučevanje – učenje pa tudi za socialni in čustveni razvoj učencev.
- 15. NAČELO:** Dobro čustveno počutje vpliva na učno uspešnost, učenje in na razvoj.
- 16. NAČELO:** Pričakovanja o tem, kakšno naj bo vedenje v razredu, in socialna interakcija so naučeni in jih je mogoče oblikovati z uporabo ustreznih načel vodenja in učinkovitim poučevanjem.
- 17. NAČELO:** Učinkovito vodenje razreda temelji na a) visokih pričakovanjih, b) dosledni skrbi za pozitivne odnose in na c) zagotavljanju visoke stopnje podpore učencu.
- 18. NAČELO:** Formativno in sumativno ocenjevanje sta pomembna in uporabna načina ocenjevanja, vendar zahtevata različne pristope in razlage.
- 19. NAČELO:** Merjenje spretnosti, znanja in zmožnosti učencev je najbolje izvajati z ocenjevalnimi postopki, ki so psihološko utemeljeni in jih odlikujejo jasno opredeljeni standardi kakovosti in nepristranost.
- 20. NAČELO:** Razumevanje rezultatov ocenjevanja je odvisno od jasnosti, ustreznosti in od nepristranosti njegove razlage.

ISBN 978-961-253-195-9

9 789612 531959 >

Cena: 6,00 €

AMERICAN
PSYCHOLOGICAL
ASSOCIATION

750 First Street, NE
Washington, DC 20002-4242

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

CRSN
Center za raziskovanje in spodbujanje nadarjenosti

Kardeljeva ploščad 16
1000 Ljubljana, Slovenia

<http://www.pef.uni-lj.si/>